

Выходитъ во Львовъ що Середы и Суботы (кромъ рускихъ санть) о 4-й годинѣ по полуночи.

Редакція и администрація подъ ч. 15 плацъ Маріїцкій.

Експедиція для мѣстечевихъ предпринятій уряджена въ друкарні Т. Шевченка (улица Крика Ч. 2 на 1-ймъ поверсії).

Всѣ листы, посылки и рекламиація належать пересыпать подъ адресою: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 15 плацъ Маріїцкій.

Запросини до предплати.

Съ 1 (13) цвѣтня розпочинається другій кварталь, тоже просимо о скорѣ отновленіе предплати на слѣдуючій кварталь, щоби не послѣдовала пізняка перервавъ въ висмѣції нашої часописи.

Ново-приступаючі предплатники одержать „Святій Вечеръ“ Дикенса въ особіймъ бѣбітку безплатно.

Предпата стоять на кварталь 2 зл. на поль рокъ 4 зл. на 1-ймъ рокъ 8 зл. а. п.

Отъ Администрації.

Австрія, Нѣмеччина и Россія.

Поглядъ на положеніе політичне.

(Конецъ.)

VII.

По конгресѣ берлинському, ікъ видимо, відносини Нѣмеччини до Россії складали. Урядові дипломати прускі, ікъ на команду, почали нападати на Россію. Бисмаркъ самъ своимъ іменемъ поступуваніемъ додавань поджоги. Дипломати россійскій отповідали іль такоже тонъ. Такъ коли зафѣльність дипломатій грозила вибухомъ війни въ осені м. р. старенький цѣсарь Вильгельмъ їде до граничного мѣстечка россійскаго Александрово, щоби свого крещника о щирой пріязни запевнити. Війна газетишка притихла, але Бисмаркъ не залишивъ своїхъ роботъ. Онъ віїхавъ до Ганновера, где обговорювали свої планы съ Андранікомъ, прибувъ до Відня, щоби въ Австрію въ тій піднімъ вітигнути.

Миръ не тривавъ доїго, въ короткій часъ вінъ розпочалися неспріятливі напади праси нѣмецкої то на Россію то на Францію, що окаує, куди Бисмаркъ радбы амбрітиї свої удары, а предлогу о побудуванні війни ізъ Нѣмеччиною видали виразано, яко демонстрацію противъ Россії и Франції.

Россія потребує покою. Австрія таоже єго потребує еще більше, але неспеченьство грозить въ сторони Нѣмеччини. Бисмаркови, видно, пильно дѣлєся, дѣлъ радбы чимъ скоріше Австрію ізъ війни съ Россією замотати, виставлючи тую

вънтересѣ Австрії. Іго органъ Nord-Deutsche Allg. Zeitung не перестає говорити о правдоподобності війни Австрії зъ Россією, а вказуючи то на панславізмъ, то на Italiю італьянції говорить, що Австрія толькі ізъ союзомъ съ Нѣмеччиною може знайти безпеченіе.

Вже то Нѣмеччина вакидаси на опікуну Австрії, особливо противъ панславізму, который має грозити роспаденіемъ Австрії.

Щоби панславізмъ бути грізнимъ Европѣ, або хотіть іку частъ віторвати хотѣбы въ Австрії, о тѣмъ исторія не знаєничого; але опонідає она, ікъ пангерманізмъ віддергть въ Австрії Шлезію, въ 1866 хотіть забрати королевство чеське, забрали Шлезію-Гольштайнъ, Ганноверъ, Гесію, вольне мѣсто Франкфуртъ и т. д., не тантія, що Нѣмеччина таїть далеко, ікъ далеко сягамъ візьти нѣмецкій. Не панславізмъ затымъ, але пангерманізмъ вътіє грізнимъ такъ Австрії ікъ Европѣ. Пангерманізмъ есть причиною, що Европа розброяти не може.

Мы видѣли, ікъ Бенінгтенъ величайши дипломатичну акцію Бисмарка, котра довела до союзу Австро-Угорщины съ Нѣмеччиною. Не досить на тѣмъ, Бенінгтенъ и Віндгорстъ идутъ дальше, они говорять о право-державніомъ підданію Австрії підъ організмъ Германії. То такъ само було, коли въ Нѣмеччинѣ мала приматъ Австрія, тую гъ оттамъ викинено, а теперъ коли Прусы той приматъ себѣ присвоили, треба Австрію підъ него підтигнути, розтигнути на юо конвенцію торговельну, а съ часомъ дати єй и прускіхъ комендантій, ікъ тосталося съ Бакарією... Отъ куда веде союзъ съ Нѣмеччиною. Чи Австрія таку амбіту ролѣ прійме, іку єй Андрані приготовивъ, о тѣмъ не наша рѣчь судити.

Вираздѣ пінгъ ситуація змінилася на лучше усіосленіе, по видимому, къ Россії и Франції вінъ наступило більше мирне. Цѣсарь Вильгельмъ, по причинѣ 25-літнього юїлея запевнини Александра II о своїй незломній пріязни, и заявивъ,

що таї до его кончини тренати не перестане.

Цѣсарь, видно, не подѣлює панславії, свого канцлера, а тоже и здеркуєши пускатися въ гру ризику.

Князь Бисмаркъ мусівъ, такожъ хвилюючи нерѣшомости цѣсари уступити; положеніе успокоилось, вітносини Нѣмеччини до Франції и Россії набрали вінъ мирного характеру, але чи тому обороти можна запірити на довго? Чи можна твердити, що миръ не буде нарушеній?

Желізний канцлер запірігъ уміть свою волю пересадити. Нинѣ поетарівна та сама комедія, котра війну въ 1866 непереджала.

Додати до того, що Вильгельмъ стоять високо въ літахъ, а въ другои сто-роны: ікъ запевнити, що въ іннои сто-роны и. пр. въ вінострону балканського не збрієсі бури, котра Европу въ пожаръ вправити може, особливо где Бисмаркъ заколоченія шукає и въ кождого порушенія хбснувати не залишить?

Якъ видимо, неспеченьство ізъ вінъ може отрочей, але не усуненій, а незадоволеніе и роздорови вънутри стоять безперервно на порідку днішньому.

Стебанъ Качала.

Гадки Подолянина о нашихъ народныхъ потребахъ.

„Довомози собі самъ!“

„Все союзниками силами есть!“

P.

Вже сама конституційна форма правління въ нашій монархії пімагає, щоби народы въ складѣ єї входячі, брали участі въ житю політичному и дбаючи о своїхъ інтересахъ въ реізентаціяхъ автономичнихъ и законодавчихъ. Нарбъ, котрый вітігавши въ політичної арені, аріакавши тымъ самъмъ своїхъ правъ и бувби висудженій на то, щоби вѣвъ єго сирахи рѣшались, ікъ то кажутъ „о насть, беать насть.“ Такъ бачимо, що павѣтъ таї високо въ економично-полі-

тичномъ заглядѣ розкиненій нарбъ ческій жуєвъ покинути політику австрийції, бо мимо всіхъ декларацій політика та вносилъ Чехамъ великий шкоды. Отже и мы Русини, если не хочемо, щоби рѣшали „о насть, беать насть“, мусимо участвовать въ житю політичному.

Однакъ до успішного дѣлания на тѣмъ, полія потреба організації, котра обнілабы вѣвъ перетни нашого народа, організації, котрабы викликала до проводу найспособній силы, разбуджувала рівнодушніхъ до дѣлания, а малодушніхъ додавала вѣваги витревати на становищи своїхъ мимо всіхъ супротивностей. Где не ма організації, тамъ не може удастися найменша акція, бо безъ того павѣтъ найспособнійшій, найлучший єдиницѣ не утворить сильнои и спідомонії цѣлості розтріята и прошадуть безъ слѣду. Та не одній пессимистъ, що привыкъ по найменшій неудачі опускати руки и глядѣти помочи въ вище, каже: що намъ поможетъ організація, коли мы иже въ горы висуджени на меншость! То правда, що рускій елементъ мимо свіїхъ числовихъ переваги при теперішніомъ станѣ висуджений и въ Галичинѣ и на Буковинѣ на майоризованіе и що иже то одно обстоятельство підтило єму крыла до високого полету, до високого розвою и великого значенія. Однакъ исторія парламентаризму учить, що її меншості оперті на сильності свіїхъ задачи, перенійті почувтвіть свої мисії заважували неразъ при рѣшенні важливихъ справъ. Тымъ більше у насъ, въ Австрії, где конституції політичні такъ амбітні, може случитися, що і меншості руска могли бы пригадати до переведенія якоїсь політичної комбінації и мѣрдайшій сферы сталибъ азно попытувати и съ нею числитися. Наша політична минувшиость показує, що при тихъ самыхъ статутахъ виборчихъ въ першій каденції сойму и ради державної малиською вітівдѣ меншу числову репрезентацію, ікъ Польши, однакъ меншеть та була импонуюча; та меншость неразъ рѣшала важливій сирахъ (не току

тербурга виселаний посолъ Тишупъ-Клоу въ р. 1878. до якоїсъ угоды, котрои текеть іамъ не лучилось въ газетахъ читати, а про котру толькъ тое знамъ, що Россія въ їїї якує незначну и пусту частъ занатого краю пізадъ Хинамъ отступаш, але цѣсарекъ рідъ въ Пекінгу не лише що не прійміть той угоды, але посудить свого посла о зраду и перекупство, увізти єго и висудиць изъ смерти. Но сламъ европейскимъ въ Пекінгу удалося жити нещасливого урагонати и кару смерти, ікъ найважливій вѣсти доносять, на вигнаніе въ краю и конфіскацію маєтку амбінти, але на тѣмъ не скончилось, бо грамоту той угоды кинули Хини ико нервілій актъ разъ на заніїгдъ до конца дипломатичного. Стало на тѣмъ, що Китай покласть тоту сираху на бетре мечи. Правомъ ѿнінімъ заняли були Хини той краї въ 1758. такиже правомъ заняла єго Россія въ 1866 и 1871, нехай отже війна вице разъ рѣшася, въ чіхъ рукахъ остаточно бути збставти ми. Хини забражчали шаблою, вильніаюти въ своїхъ арештахъ арматы, захоповують за границами, ізвѣтъ ажъ и Амерікѣ, канонівськихъ кораблівъ и громадить на границі дунгунгарській 40.000 війскъ, грозити наїтъ, що силу той армії віднесуть до 200.000 и не отступить борбы, поки Кульджу пізадъ не здобудуть.

Россія и Китай (Хини)

и где-то про Кульджу.

(Конецъ.)

Россійска Джунгарія творить частъ землї, якої Семиречинськъ (край семикъ рѣкъ) а занимавої єть частами Туркестану 385.856 кв. км. (7007 кв. миль) въ 543.694 мешканцами, межи тими єсть стаї осімькъ, — майже самихъ осадниківъ россійскіхъ — 30.000. Степова частъ тон землї прійшла підъ властъ Россії по підданості Великої Орды Козаківъ р. 1847, збставши оттакъ побольшана новыми зaborами Россії въ Туркестанѣ р. 1864 и окупацію Кульджи р. 1871.

Перша держава збставала въ тихъ сторонахъ виснована черезъ Кальмукійнъ въ 15.; она сугала тогда бѣль Альтаю ажъ по Кіевіанъ, обнимала отже кромѣ самой Джунгарії такожъ Війшу Татарщину надъ рѣкою Тарікъ, долину рѣки Илій и Семиречинськъ. Въ державѣ перховодило одно въ чотирохъ полуничихъ племенъ, въ котрого и хини походили; тогто племѧ, Джунгаріи, дали таоже державѣ имѧ. Джунгаріи таоже заселили державу крѣвомъ, ікъ мурѣ проіомъ; хинській вождъ, начальникъ залоги, побачивши що ратуину нема, висадивши въ певми своїми людьми въ поїздѣ, — чинъ, гдійшій пам'яті историчної. Задвою одинакожъ поїзданий по єблъ

Дѣло

Предпата на „Дѣло“ стоять:

на цѣлый рокъ . . . 8 зл.

на поль року . . . 4 зл.

на четвер року . . . 2 зл.

Предпата належать пересылати франко (наилучше поштовымъ перегазомъ) до: Администрація час. „Дѣло“.

Оголошенія принаходять по цѣлій бѣль а. в. бѣль однієї строчки печатної.

Рекламація неопечатаній вольї від порта.

Рукописи не звертаються толькъ на попереднє заслуженіе.

Поодиноке число стоять 10 кр. а. в.

тутъ выступатъ съ рекрипцизмами, чи на коржетъ або нахуду нашого народа). Но то замѣтитъ можно ето, що данийшее спріло нахуду правительство, попирало настъ, а теперъ правительство изъ Галичинъ изъ рукахъ полемныхъ старостей, отже противъ русскому элементовъ. И то правда, бодай ето значи чистъ, та хлопсъ изъ тѣхъ наша бѣда, що мы данийшее тѣшилися съпамъ щастствіемъ, а не старалось за- бечичитись на слухай имѣть термо- и варометра правительства. Сказа- лася же єще, що замѣтъ пошевішъ лише изъ частіи справедливї, бо мако доказы въ посланніи відъ выборцівъ, що где вы- ступника чоловікъ маючий довѣріе народа, повинній справу выборцівъ и засвіти ихъ щиримъ патротичнимъ словомъ, где отже выборці єтъ цілою спідоместію речі приступали до урии, тамъ мако найбільшої агітації противъї окажися да въ настъ дуже користный результатъ. Не потребує далеко глядти за примѣромъ, а пригадаю линію, етій результатъ остат- чи рускій кандидатъ при послідніхъ выборахъ изъ збораївъ поїтвъ, где О. Качала пояснивъ ручъ выборцівъ. Коли бы було таї кому виступити изъ Терно- вому и Скалату, якъ виступилъ О. Качала изъ Збараїка, рускій кандидатъ бувъ ко- нечно удержанія. Показуєся, що нарѣдъ нашъ ужѣ смѣло и твердо стояти за спо- думъ, потреба лиши его провадити, треба его виступати, загрінати до дѣла, треба его образовати политично. Такъ икъ изъ бози- ю рускій селянинъ, чи мѣщанинъ єсть хоробрый воїнъ, и потреба ему лиши добрыхъ воївідівъ та образованіи воїскового, щобъ стави непобѣдимымъ, такъ и на видний политичний буде баг- ишеборжимъ, если только буде мати школу политичну и розумніхъ та патріо- тичнихъ проводниківъ.

До того єще разъ скажу, треба орга- низаціи, треба власними сила- ми, власною помочію двигатися. Заглянуло до іншихъ країнъ монархій, юлько тамъ политичнихъ товариствъ, изъ которыхъ нарѣдъ образується политично, набирає почути и самопознанія, обізаком- ляється напередъ съ мужами, котрі скотять привати на себе єго заступство изъ репре- зентативъ виконавчихъ. Тамъ то и акція въборца иде таїмъ іншими хадомъ, якъ у насъ. У насъ практикується мако більш виступівъ, що въборці донерівъ єтъ по- слідній хвіли дотідуть, кого мають въборати*, а кандидатъ на послъ не уда- же пам'ять потребнимъ показатися не-

* Въ часъ послідніхъ въборівъ ого- лошено рускую кандидатуру въ одній окрузъ въборець донерівъ въ день въборівъ и то єще часописи!!

Россія не стражася тоні грабівъ, она добре знає, що то все перетвалки, що єтъ таїхъ пустыхъ, борсакъ або степо- ныхъ сторонахъ, отдаленыхъ цільми селами бѣтъ осередку Хіні, єще до того такому изъ краю виникнідженому непрі- стелені, якъ Хіні въ 20.000-и войско въбрало буде годъ, знає, що войско хінське бѣтъ карности и западу, знає, що ген- ераль хінський перекупній и спордайний, що войска, якъ європейскій способъ муш- трованій, мають велику перевагу надъ масами хінськихъ ордъ и начину спо- собно, що даліше настуਪить. Россійски дипломати догадуються, що изъ Хініми стоять Англії.

Наші симпатії єто до того спору стоять унічно по сторонѣ Россії, — и то єтъ друга причина: по перше, именемъ загальнога поступу и культури; біль- чису інтуїції того краю черезъ Россію запанували тамъ хадъ и порідени, краї видните якъ руины єтъ таїхъ більшої рокахъ (єтъ р. 1871) до якого-такого добробуту, справедливості и супокой шані воротъ надъ розбінництвомъ и вожжою, — и по другу по спріядливості. Коли грав- ції межи Россію и Хініми замкнені подібніми воротами а тогорѣчична будова стороны надъ тому, котрій об- тети ворота поїдна, грбну и рішучу перевагу надъ другими, то мусимо стати

редъ ними и въяснити свою програму. Такъ саме єтъ має значеніе, щобъ наши по- слы по європейскій каденції вибирали своїхъ въборцівъ и адже воротъ ними справу єтъ слуга дѣла. Тамъ є способомъ розривати веніа нашу межи послами а въборцівъ, въборцівъ третіхъ веніїн интересъ до въборівъ и довѣріе до своихъ поїдній, а єтъ конецъ лишавши ихъ доброї способності образованія политичного.

Наші вітрути 48-хъ рокахъ єтъ не- ласкимъ быстроуміємъ планы були по- требу такої організації политичной, та- кихъ отинцівъ политичныхъ, где нарѣдъ стыкавались неустанно стъ своими провід- никами, загрінавши до смѣлої оборони своихъ правъ, пынялии свои потребы и образувавши политично.

Такими отинцівъ политичными бу- ли изъ 48-хъ рокахъ Головна рада ру- ския во Львовѣ и ради окружній и деканатній. Смѣло можна сказати, що еслибы та організація була розвинута конспікто до нынішніхъ часій, мы не таїмъ бы стояли, где єніїн стоїмо. Недувъ холодний вѣтеръ абсолютизма 60-тихъ рокахъ, погасли пані отинці. Жалувати однакъ треба, що съ вновленіємъ конституції изъ 1861 р. не подіялося ново той організації, а іншіша по- літична організація Русинівъ єсти лиши слабкимъ облескомъ, давнійшого руху.

Такъ отже єкъ зонично и необхо- димою нашою потребою на полі по- літичимъ єсть основаніе политичныхъ товариствъ*). Такія товариства вонинній виникли не только во Львовѣ и єтъ Перемышлю, таїхъ головныхъ точкахъ старинніхъ нашої Галиції Руї, але й по всіхъ значійшихъ мѣстахъ, якъ Тернополь, Золочівъ, Станиславівъ, Сам- боръ, Коломиць, а еслибы и по меншихъ мѣстахъ могло обратися на столько ин- телігенції, що могли бы вести дѣла та- кого товариства, то таїмъ лучше. До та- кихъ товариствъ належали бы втігати людей, котрі лиши почиваются Русиніи и якъ такія виступають. Передовійшъ, когда така рада поширила межи чле- нами своїми мати віраніяхъ, юристіть, понеже єтъ дѣла нашихъ дуже часто приходять юридичні справи, часто по- греба и съ властями праузатися, а то вимагає основного знання інтелігічнихъ на- укъ. Найбільшу увагу вонинній таїй рада звернути на селянъ и мѣщанъ, що- бы якъ найбільше число ихъ винеувалося єтъ члены и брали участъ въ зборахъ.

* Основаніе головної ради и ради окружніхъ (може філій) на той ладъ, якъ єтъ 48-тихъ рокахъ, юлько єтъ поводу установи- о товариствахъ неможливое, отже треба всіхъ обійти товариства занізвати.

по сторонѣ Россії, котрі только одніхъ воротъ дамагаєся, щобъ обороновати, а проти Хіні, котрі хотять черезъ по- єзданіе обохъ боковъ просмоку вачине становищко заніти. Россія не може отету- пити єному хитрому, варварському сусі- дини токъ важкої стратегичной точки, хибабы на єїї власній интересъ забула.

Спірь той ведеси отже о поїтвѣ и єтето Кульджу. Єсть то, якъ знаємо, часть даштон Джунтарікъ, положена надъ рукою Ілії и єго гербівнимъ дипломъ Тексомъ. Цільно поїтвѣ занимавъ площа 61.800 кв. км. и числилась числомъ російскіхъ урядовихъ обічиселъ єтъ р. 1875 около 100.000 мешканцівъ, по по- ловинѣ осімнадцать хліборобівъ а по другій половинѣ кочовниківъ. До найданій- шої людності належати Кальмукі (мон- гольского походження) въ долинахъ и Кир- гизы якъ горахъ; єтъ хінського панованія наплыли до краю Татаре, Таранчо, Дун- ганы, Ханіць, Манджурія и Сольони, за- чебою російскими обісанії надъ ровенеко Ілії Россії и Козаки, числомъ около 12.000 людей. Загаломъ не поступала колонізація краю єтъ сторони Россії тако- скоро, якъ ради російській бази, якъ вдаває, єтъ тоні причини, що поїдна Кульджу не було єще забезпечено. Отно- шеніе географичній поїтвѣ сути широкимъ сама, що єтъ єїї Дунтарікъ.

и для того поїтвїа бути установлена въ- пісніння блакда для членівъ селянъ и мѣщанъ.

На то жове єто замѣтити, що до основання політичныхъ товариствъ по мѣ- стахъ провінціональныхъ люде наші єще не підготувлені. Чи єтъ малисьмо піз- не стояти въ политичній образованію, єтъ 30 лѣтъ тому ізъвѣдъ? А вже въ и тоді, где було менше рускій инте- лігенції, существували таїй ради и то не було успіха. Централізація тутъ совсемъ не на мѣстці и дѣла лиши підходило. При существованію одній ради во Львовѣ ледво 40, а єтъ найлучшімъ слу- чаю 100 селянъ и мѣщанъ може въ- ходити на загальний зборы. Колиже було мали лиши єтъ пізне згаданія. 7-хъ мѣстахъ таїй ради, а на кождой таїй ради лиши 30 селянъ и мѣщанъ явля- лось, то малисьмо єтъ Галичинъ 210 самыхъ мѣщанъ и селянъ, котрі були на зборахъ ради. Єсть то минималізація, котрія однає має таїмъ свое значеніе, разъ, що тутъ участь въ інтересахъ политичныхъ обійтися всімъ закутки краю, а єтъ друге, що таї люде вернувшись до своихъ хатъ будуть розказувати и своимъ громадинамъ, що було на ради и таїмъ єспособомъ обудити інтересъ для сприятливихъ и єтъ ширшихъ кру- гахъ нашої соєднінності. Вирочимъ ко- ждий признає, що легше прасти єтъ Кодомайщини до Коломыї, якъ до Льво- на! Чимъ більша була бы участь въ та- кихъ радиахъ, таїмъ більшого набералість они значенія а голосъ ихъ буде відносно голосомъ и виразомъ цілого народа, на котрій и правительство мусілоби звер- нутися бачисть.

(Конецъ буде)

Теперішня а будуча доля НАШОГО ДУХОВЕНСТВА.

ІІ.

[Історія получения дотації. Кілько призначено правительству на устроєніе селянині 100 лѣтъ тому хадъ? Можливі епископи європейські. Потникі рускіи гр. кат. епископи. Рада берегає. Протектори землемірія. Доставляє землемірію і земельні відношенії.]

Справа получения дотації таїєснє єже мало що не єїїхъ сто лѣтъ. Вже єтъ декретъ при дворівімъ єтъ 5. жовнія 1792 висказано потребу полученія дотації духовенства и приречено підвищеніе дотації єтъ 400 на 500 пр. Придвор- німъ декретомъ єтъ 9. жовнія 1807 підвищеніе конгрву на 500, 400 и 300 пр., але єтъ 1811 р. внесено тое підвищеніе лишиючи дану конгрву. За тое приоб- щено занятися до основної реформи и по- лученія дотації. Якъ бачимо, єже мако же передъ 100 лѣтами признано єтъ сто-

Саме мѣсто Кульджу, столиця поїтвїа, лежить на правобъ березъ Илії и есть бѣтъ головныхъ осередкій торгоўли хінської на 80 а бѣтъ найбільшої рос- сійской стації колійної надъ Волгою на якихъ 50 дїбъ подорожній отдаленіе; за хінськихъ часобъ мало мѣсто 60.000 мешк. числити, теперъ, по кровавыхъ внутре- нихъ війнахъ числити оно заledви 7700 душъ, має 36 мешк., 2 хінські храмы, одну російську церкву и одинъ католиц- кій костель. Про індустрію и промисль напітъ про ручне ремесло єтъ таїмъ краю нема єще що і говорити. Найважійшимъ жерломъ доходівъ того бѣдного краю єтъ годами худобы; на кождого меш- каника припадає пересічно 5—6 штуки худобы.

Тамъ надъ Іліємъ буде побоїнської Россії и Китаю, наоколі той спірь єтъ пізнейшій способъ не підходить, тамъ буде єтъ дальше пытаніе рішучати, где мають стояти границі межи Азію и Европу стояти. Ми маємо надію, що Ілій буде для Китаю таїмъ, чимъ Калка була єтъ р. 1224 для Русі.

роны правительства конгрву єтъ високи 500 пр. ио необходиже для отвітності довоїння священика. Отъ тога часу, якъ загально підомо, збільшилися потреби жити, звѣтъ предустановленіе подорожні, конгти удержанія зажажа, десетро народа, а мако таї таї же зажажа цілесообразніє стояти въ конгргу отвітственно складанію суми 500 пр. требамъ духовенства!

Рескраптомъ єтъ 25. березня 1816 наставаць імператоръ Францъ, щобъ по зов- ності приєднати роботи окольо регулі- ція конгрву, а дні 18. січня 1824 р. приказаний тойно імператоръ, щобъ отвіт- сть вимірюв конгрву предложенію до треть- місцінія. Місцо тога європейскога правлу підібрано єтъ той спірь черезъ 55 лѣтъничого. Доперва, коли по 1848-му настала нова доба уладженіи спірь держависта, багребано таокож и спірь получили дотації духовенства. Австрійскій епископъ зборавши 1849 р. єтъ Відня встановивъ програму своїхъ, желаній жаданій підвищенія матеріального быту духовенства и вручилъ тую програму 13. березня 1849 министрови внутренніхъ дѣлъ. Ізъ 60-ти представленію чи меморіалу доказались епископи похутненія дотації духовенства „єспособъ теперішніхъ обетоательствъ отвітності“, а именно: 1) побольшенні платні для несамостойністі священиківъ що найменше на 200 р. м. к. для самостойніхъ на 300 р. м. к. а для таїхъ, що черезъ 40 лѣтъ збільшить єтъ священістівъ, на 400 р. м. к. 2) върданія конгрву гр. кат. епископівъ съ конгрвою римско-кат. епископії въ той способъ, щобъ приходи конгрву єтъ підібрано вътієнію конгрву єтъ меншої скількості, якъ досі було, а звѣтъ більше увагайдено въдатки приходівъ. Дні 25. мая 1850 р. внесли рускій гр. кат. епископи петицію до імператора о за- требѣ підвищенія дотації гр. кат. при- ходового духовенства*. Тая обемиста пі- тиція кончилася слідуючими желаніями: 1) щобъ существуючі напілнині єїї- підїї подібно до парохій и дотовано єтъ 300 р. м. к., 2) щобъ для загѣдательства (адміністраторівъ) и сотрудніківъ въ- значеніо конгрву єтъ високости 200 р. м. к. 3) щобъ дотації теперішні конгрву на 300 р. м. к. вираїдѣ лишити и на дальше, єднакож, по 10-тилѣтній службѣ єтъ підвищено на 400 р. м. к. а по 20-тилѣтній на 500 р. м. к. 4) щобъ установлено пі- сю для недійствуючихъ священиківъ несамостойніхъ на 200 р. м. к. для са- мостойніхъ 300 р. м. к. а для таїхъ, що перебули єтъ священічній службѣ 40 лѣтъ — 400 р. м. к. 5) щобъ деканамъ за- значено додатокъ за єїї декан. діяльність 100 р. м. к.

Доперва єтъ 70-тихъ рокахъ такъ поодинокій ординаріїтъ, якъ і правительство и ради держави почали зживляти землемірію і потребамъ духовенства землемірію. На зживданію ради держави въ 14. марта 1871 поставили кръ- дѣръ Гінцель, щобъ „рѣчи підвищенію призначену для приходівъ и сотрудніківъ землемірію і потребамъ духовенства стану аже и потребамъ часу“. Въдьмъ вибра- пій єтъ ради держави для обрадъ під- таїмъ внесеніемъ виѣть революцію въ- зищуючою правительство, щобъ предложеніе заокопъ отвітності внесено дра Гінцель-а. Въ метапахъ тога революції підібреъ ви- дьмъ крѣзъ потреби підвищенія дотації такожъ потребу уважадненія лѣтъ служ- бы и потребу нового въїду доктора вра- ходескіхъ. Однакож до обрадъ над- сюю революцію не прійшло таї виїдні- виїданію ради держави.

Що разъ більше варостаюча потреба яко-такої підмоги для духовенства ви- кинула остаточно ухиленіе закону «

* Die Kirchen- und Staats-Satzungen bezüglich des gr. kath. Ritus in Galizien — dargestellt vom Michael Ritter von Malinowski. Lemberg. 1861. Seit. 745—765.

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ

ЗАГРАНИЦЯ.

З. цвѣтн. 1872, которымъ призначено для
убогого духовенства тѣмъ часомъ запомогу-
ть загальнай сумѣ 500.000 пр. въ фондъ
религійнаго. Запомогу раздѣлило само
министерство изъ податей внесень орди-
нариятъ и краевыхъ властей (наимѣст-
нищъ). Такоже пропизоричну запомогу
удѣляюто такоже въ слѣдующихъ рокахъ
1873—1875. Въ дотычащомъ державномъ
законѣ финансомъ, обнатено тую до де-
ржавнаго бюджету ветающему запомогу
для духовенства ико «дѣржавну заличу
для фонду религійнаго», а въ финансомъ
законѣ въ р. 1875 наѣть выражено
васторжено, що тая заличка має бути
наадѣ звернена державѣ въ р. 1876. Тѣмъ часомъ запедено на податей майниихъ
законобій въ р. 1874, именно закона гл. 7.
мая 1874 Ч. 51. Д. а. д. такъ знаний до-
датокъ въ имѣніи податокъ на приходскій
майки для фонду религійнаго (*Religions-
fondsbeitrag = Religionsfondssteuer*) и въ
доходѣ въ того податку не толькожо по-
крыто дашніше удѣлніе запомоги, але и
значеніе въ роцѣ 1876 запомогу въ
сумѣ 600.000 пр., которая то запомога та-
перь роць рочно веталяися и въ бюджетъ
министерства вносиютьдань, яко робна
запомога для духовенства.

Коли тъмъ способът зааратовано найбльшъ наглядъ потребы убогого духовенства, правительство за той чистъ приготвлялося до остаточного рѣшениѧ самой сиравы дотаціи духовенства. Въ той чѣмъ отнеслоси министерство до властей краевъхъ (измѣстнѣцѣ), щобы забрать потребный дата и покинеши 1) що до правнаго и экономичнаго стану фонду религійнаго, 2) що до нысокости

самой дотации поединокъ приходится, а именно а) что до точного обчисления дѣйственного дохода въ приходскихъ грунтобы, б) что до точного обчисления иныхъ при-

ходить спасенника и строгого преформования цѣлого дотеперъшнаго способу фасоновани доходить приходскихъ; 3) чи не далъбъся перенести получшнне дотации въ ииншій способъ, а именно черезъ регуляцію *jura-stolaes*? 4) якъбы изъ затѣй далось перенести вырѣщанье дотаций изодинокихъ приходовъ и ить бы выдѣбуты въ самаго церковнаго, изгайдно приходскаго маєтку и изъ фонду религій-

Лорист Меликовъ наказавъ прискорити всѣ политичній процессы, чтобы бодай по части выгорожнити петровнаполовоку крѣпость. Засудженыхъ належитъ сей часъ выплати на призначеній маєтца. Богато инглистоны выде на волю и лишился подъ надзоромъ полиційныхъ. Засудженъ на перенесеніе будуть вывезены на островъ Сахалинъ (вѣтхіемъ океанѣ, при восточномъ побережїи сибирскому). 13 цвѣтня высыланы съ измѣненіемъ „Нижній Новгородъ“ изъ пристани одескои.

ного жерло выстарчавше для получшаніи дотацій духовенства. О подобній воненемі бтнеслося правительство такожъ и до всѣхъ ординаріятовъ. Головній точки сихъ правительственныхъ дослѣдій, искъ мы тутъ поднесли, выказываютъ досыть ясно, о чо правительству найбльше ходило. Те саме поступованіе правительства выніилось або же изъ масовыхъ законахъ и публичныхъ нормахъ, способъ узаконенія

Болгарія. Князь Александеръ прибуде до Софии 23 марта (4 цвітня). Въ поворотѣ тут ювілею царскаго панівствія быв князь Кароля румунськаго въ Букарештѣ. 23 марта открытие болгарську скучину новокиївраву.

правительства, то иже може сопостави-
ръзъсните стремление правительства иъ
европей дотации духовенства. Видимо раз-
ходится тутъ передовѣсь о томъ, щобъ
нижъ не дати ничего изъ державныхъ до-
ходовъ изъ удержаніе духовенства. А по-
ниже, чи сикъ чи такъ, все же таки тре-
буетъ бѣтие выдѣбуты фонды изъ во-
бѣльшенье дотаций духовенства, то при-
вительство стараєь выдѣбуты потрѣбный
дѣ того искрѣа изъ самогонъ таки маѣтку
церквишного (изъ наимѣнѣніемъ сего
слова значено) — отже изъ фонду рели-
гійного, изъ дотаций поодинокихъ добре-
шапосаженыхъ приходовъ, изъ доходовъ
приходскихъ а загадно изъ иныхъ большихъ
строгого фасонованія и т. д. Въ той цѣлѣ
ивложено податокъ на приходскіи маѣтки
дѣ фонду религійного, перенесено иные
фасонованіе доходовъ приходскихъ, за-
ридано больше строге выслѣдженіе до-
ходовъ и т. д. Очевидно, что правитель-
ство стануши на такомъ становищѣ,
заключає изъ праѣи знати цѣлый дота-
ционный маѣтокъ церквино-дотаційный
подъ свой зарядъ, подъ свою контролю
и подъ свою волю.

(James Gode.)

ставленный Англичанами, уткъ, а войско
его перебѣло на сторону Абдурамана. Тамъ
типуль лежитъ 360 миль англ. на побѣдѣ
иѣмъ заходѣ отъ Кабуду, а 320 м. англ.
на побѣдѣнной восточнѣй вѣтви отъ Герату, где
нова до сего часу Сююбъ ханъ, братъ
нова хана. Абдураматъ порозумѣлся съ
Сююбомъ, чтобы спѣшными силами прогнать
Англичанъ.

Война афганская стала въ Англіи съ каждымъ днемъ болѣе непопулярною.

Нѣмеччина. Офіційний днівникій г-
зосять лишень миръ, покликуючись то в
бесѣду, которую изъ здѣя погнѣвъ писа-

беску, когру на денні роднини мань цесаря до генералів і нѣмецкихъ и въ котрой за-
пинъ падю, чо не скоро открыюся поле да
практичного извужитиюння ихъ милитарныхъ
вѣдомостей, то на гратегуляційну денешу царя
Александра на денні 84 роднинъ цесаря Виль-
гельма, то знову на отпояїди сего жъ, въ
сланіи въ Петербургъ. На то есть бо царскій
отпояїдъ цесарь Вильгельмъ, що бачить въ
нѣмъ ялю то саме успосбленіе, котре да-
чило обеихъ монархій отъ давниихъ лѣтъ
и котре причинилось до удержанія пріазныхъ
отношень обеихъ державъ, мимо окремо про-
вадженіыхъ посентъ. Темный политичний га-
ризонть розъяснился проте якъ видко. Въ
лику вагу призыває такоже берлинська пра-
до довгихъ и частыхъ конференцій ки. Ви-
димо же, чо Олденбургъ, котрый по имені

марка съ ии. Ораономъ, который по ихъ думцѣ противный есть союзъ Россіи съ Франціею. Гартнингтонови же, который въ свой бесѣдѣ кандидатской до парламента англійскаго перестрѣгъ министерство Бенкса конфильда передъ союзомъ съ Австріею, понеже такій союзъ выкинавъ непорозибельна съ Франціею, отповѣдалъ Nerdd. All Zig, ласъ сѣдуя: "Въ Англіи и Франціи моглибыъ зъ бесѣдѣ Гартнингтона заключатъ, что австрійска або иѣменска политика союзъ ворожею для Франціи. Мы констатируемъ, что п. Гартнингтонъ въ своихъ выдахъ ошибался. Ани одна ани друга державы не мають интересу, а тымъ менше охоты позыскати для такой политики (противъ Франціи) Англію. Ани Австрія ани Иѣмень не мають ворожихъ тенденцій противъ другихъ державъ, чи то Россіи чи Франціи. Они хотятъ лишени уabezпечити миръ да себѣ и для Европы. Въ прочымъ Англія, сколько вѣдомо, не старалась наѣтъ до приступити до союза австрійско-иѣменскаго а зъ другой стороны обѣ тѣ державы намагались такожь позыскати для такой системы Англію."

Франція. До Тимпс пішуть зъ Петербурга, що подорожь Братілла до Відня и Берліна и его конференци съ ки. Більші міркомъ въкликали тамже велике незадовільство и что въ слѣдъ за симъ правительство россійське зажадало бѣти ки. Кароля точно спровадзія зъ предпринятыхъ переговоровъ. На те маїтъ ки. Кароль обявилъ себе готовымъ звѣхатись съ царемъ Александромъ або въ Петербургѣ або въ Ливадіи и починити всю рѣчъ.

Оголошений декретъ противъ Бзутбі
гласитъ: Зваживши, що годѣ давнє терпїтъ
такій стоварищена, котрій пъ послѣдніхъ ч
асахъ виступили вороже противъ національ
ного чувства; зваживши, що не пристойно
и не можна ихъ николи авторизованіи; зв
аживши, що се наказує органичний законъ
з р. 1802 и другій розпорядженіи — пор
шило правительство: згаданіе товариствъ
розвязуєся, а забудована ихъ мають бути
въ протягу трьохъ мѣсяцівъ замкненій и якъ
порожній. Для інституції науковихъ р
чинець сей продовжуються по потребѣ до 3
серпня 1880 р. Ходить поголоски, що ба
ти будуть музеї застосуватись до згада
ного декрету, однакоже проїздъ конгрегації
порозумілись можи собою и не предполага
своїхъ статутоў правительству до авториза
ції. Нуцій напокій, кардиналъ Ніна з
хоче насупротивъ правительства найбільш
резерву.

Румунія. Президентъ министровъ Братілло удавался до Відня и Берліна въ ліцьо пъти вищесена Румунія на достоинство королевства, але маю такомъ въ Віднѣ поєдомогти родичій князівъ Елістеты (жены Кароля), що мнію лікрайтъ вѣденськихъ и вирцбургскихъ князівъ не може надійтъ потомства задля угрожающаго недуга. Князь Кароль думає про приготуваніе наслѣдства на престолѣ румунскому для свого братанка, котрого хотятъ вдовіти. Сеть се настоїшій сынъ старшаго брата Кароленго, князевичъ Вільгельмъ Гогенцоллернъ, увреждений въ 186

НОВИНКИ

— Комиссия зложена тъ референтантой выхлѣ красного и намѣтчицца **удѣлии** дальній **запомоги** на живѣтъ тъ призывающаго радио державною фондъ тъ суммой 250,000 зр. для поѣтъ русской частушки Галичина: для поѣтъ чортківскаго 100 зр., для львовскаго 3000 зр., для перемыскаго 600 зр. (аддатково), для решбовскаго 3700 зр., для гомяцкаго 450 зр. Кромъ того комиссия призначила дальніе мѣропр. поѣтъ

залитки и субвенции на работы публичных, которых должны быть отложены людности способность зарплату.

— На школу гончарску у Львові місто Львівъ отдає правительству групти міські, на котрому теперь находится цеголыня ино Со- фіїнки. Річний видалток на школу буде вносити 4000 зл. до котрого сумы и край прачиняется маз.

— Нѣмецкій театръ, пробудившій рокъ
найже у Львовѣ и мавшій охоту обесты-
туть стало, выѣхалъ зъ Львова не могучи
удержатися.

— Зъ Станиславова доносятъ, что тамъ мае позабавомъ прибути комисія однои спѣхки колѣсной тѣ Бельгії щобы разглазнити трасу желѣзницѣ Станиславско-Гусатинской.

(В) Зъ Стрыя. Мѣсто наше взялося обрізно до дѣла въ спрѣвѣ перетвореніи школы реальнюю на реальнуу гимназію. Не лишено, что выслано петицію на руки посолъ думы державной, але и депутатію, которая мас свою спрѣву поширати. Въ сихъ днѧхъ повернула депутатія зо Львова и привезла актъ найкрасшій наѣдъ. Гго Експ. Намѣстникъ якъ и Рада Шкѣльна приобѣдили изъ своей стороны поширати въ министерствѣ заходы нашего мѣста. Но съятахъ будуть делегаты и Попель и Фрухтманъ до Вѣдимъ. Сотни

издѣмъ, что уже съ будущимъ рокомъ школы
нынѣ буде отворена 1-ша класъ. — Вѣсти
тоту приимутъ радостно священники отриц
аго поинта, что за-для браку отпосѣднаго
закладу мусатъ доси едуковати своихъ дѣ
тей у Львовѣ. Станиславовѣ и Дрогобычи

ти у Львова, Станиславова и Дрогобичи.
— Закладъ въ Дроговыжі, заложенный
знатными щедролюбивыми фундаторами быв-
ш. гр. Скарбкомъ, есть признанный подле-
занѣціи фундатора на то, чтобы въ нѣкогда
образовалася и выховувалася убога молод-
дѣжь до 18 го року житїя. Головина училищ-
звернена тутъ на образование молодѣжи въ
рѣжныхъ галузяхъ ремесла. Передъ колько-
хтами отворено сей закладъ, изъ котораго
теперь находятся колько сотъ хлопцѣвъ :
дѣвчата на науцѣ. Такій закладъ подъ бо-
новѣдимымъ руководствомъ може безперебо-
дуже много пристраниться для добра краю,
для котораго розвою погреба передовскими
образованнымиъ ремесленниками. Але съ жален-
мусимо поднести, что иже бѣдъ колькохъ мѣ-
сяцѣвъ обѣгають даже непоташаючій а на-
вѣтъ страшило сумий вѣсти о томъ замахѣ.
Буде якоинична загадка о тыхъ вѣстихъ
и польскихъ дневникахъ, подно, что учите-

Вестфальскій малъ спасибо бѣгствомъ, що
Выѣхъ краеый вдаєвъ изъ тую спрѣзу
щобы дослѣдити и усунуть виновныхъ
запобѣгъ дальнѣйшей соблазни. Однакожъ отъ
того часу opinion публична не зѣсталася
спокойна. Результатъ сѣдѣства генѣдомскаго
а вѣсты, якій непересошутъ кружили о дро-
говыскомъ закладѣ, пількъ не могутъ при-
вернутъ давною добромъ славы сего закладу.
Досыть буде згадати, що непорядки, которы
дали причину до тыхъ вѣстей, мають дуже
искраю и въ великихъ размѣбрахъ грѣшили
противъ карной установы зъ именемъ противника
S. 128 у. к., що моральність молодїжіи буде
нѣброзана иъ соблазняючій способъ иъ то
же въ тонъ стороны, котра починила на-
глядати за моральнимъ веденьемъ молодїжіи.
Рѣчь ясна, що така справа не дастесь за-
бити мончаньемъ, а що толькo строге ука-
ранье и усуненіе виновныхъ може успокоити
занепокосну opinion публичну. Коли началь-
ство съ цѣлою рѣшимостю вирве зъ от-
корѣненіемъ, тогды и толькo тогды може бути
публична спокойнія о долю молодїжіи умѣ-
нію въ тойъ закладѣ. А на починоѣ при-
вернено добромъ славы для такъ важної
інституції залижть не толькo самому за-
кладови, але и цѣлому красни. Для того не
можемо розумѣти, для чого тамъ справа по-
чинася доси въ загадочну житицість, ко-
тра може толькo зашкодити, божъ се изъ ко-
ристи, коли кружать вѣсты може и въ
гдѣсь пересадиць, а публична незнає, че
зло вже разъ на нее и основно зѣстало
усунено.

— Именование. Цесарь именование со-
ильтника суду красного тѣ Черновецъ Войтъ
Кохановскаго советникомъ высшаго
сухуя Львовъ.

— Застрявшись д. 20. 2. марта Володкинъ Б. властителъ добра Паркоща въ поѣздѣ пильзенскойкомъ въ хвилѣ, коли тѣхъ хала судовъ комиссія, примусово вымѣстившаго тѣ добра и передати въ поѣзданіе новому властителю.

— Здоровье царевои российской, акт
голосатъ бюллетинъ послѣдній лѣкарь Бор-
кина и Алишевскагоъ зъ дня 26. марта, ого-
лошенній въ российскихъ часописяхъ, не подѣ-
шилось, але противно цареву при гробѣ
королѣвѣ сказа не слыхъ.

— Екесъсарова Евгения, здрава по Наполеону III, постакончила собою постыдное
ношество из-за смерти своего единственного сына, Люи, погибшего въ войнѣ съ Зулусами, спомнила свое наимѣрье. Въ отрѣзанный лагъ, четырь разы выхала изъ Chisleshurst, чтобы изъ Southampton Кораблемъ отплыть до земли Зулусовъ въ товариществѣ колькохъ нравившихъ ея особу. Несмотря отъдомъ да

